

Przemowa i sprawozdanie

Jw. Maurycego hr. Dzieduszyckiego,

kuratora Zakładu naukowego imienia Ossolińskich, na uroczystym posiedzeniu 12. paździer. 1855.

(Dokończenie. Obacz Nr. 42 Dodatku tygodniowego.)

W tym roku nastąpiło też ostateczne uporządkowanie dwu odrębnych zbiorów. Jednym jest: **zbior mineralogiczny**, a umiejętnościem onego uszykowaniem i spisaniem zaprzął się biegły w tym zawodzie publiczny nauczyciel historii naturalnej przy tutejszej wszechnicy pan Hiacynt Łobarzewski. Praca jego, jakkolwiek dla mnogich jego zajęć i obowiązków niejednej zwłoce i przerwie uległa, zapewne w tym jeszcze roku do pożądanego dojdzie kresu. Drugim jest nierównie bogatszy i rzadszy **zbiór rycin**, który wprowadzie po części już przez p. Szczęsnego Morawskiego był uszykowany, ale teraz dopiero pracowitego zajęcia p. Felicjana Łobeskiego widoczne przedstawia dowody. Rozpada on na dwa główne działy: **polski i zagraniczny**. Pierwszy obejmuje sztuk **1582**, bądź dla samego przedmiotu, bądź z powodu wykonania ich przez krajowych artystów do tego oddziału należących i przedstawia się w dziewięciu tekach **porządkiem chronologicznym**. Oddział drugi we 20 tekach, sztuk **3611** mieszczący, ułożono **według przedmiotów** odróżniając: religijne, historyczne, rodzajowe, krajobrazy, wizerunki osób, i ryciny wzorowe, przez najcelniejszych europejskich mistrzów jak Albert Dürer, Rembrandt, Jędrzej del Sarto i tp. wykonane.

Wspomnieliśmy już dawniej o sporządzaniu **katalogu realnego**, pracy niezmiernie objętości, której najważniejszą częścią jest rozłożenie spisanych i pojedynczym dziełom odpowiadających kartek według umiejętności. Usiłowano prowadzić ją dalej w miarę sił i czasu, tyłoma przedmiotami i bieżącymi sprawami Zakładu wypełnionego. **Dokończono** mianowicie szczegółową klasyfikację dzieł historycznych polskich, według 28 mniejszych poddziałów, wygotowano indeks materyi katalogu polskiego dla łatwiejszego znalezienia dzieł potrzebnych, ukończono zupełnie odpisywanie i kolacyonowanie kartek katalogu obcego, a odpisywano oraz kartki na dzieła ciągle do obu katalogów nadpływające.

Stanął także nowy inwentarz tak zwanej **biblioteki Brodzkiego** przez zaciągnięcie doń wszystkich dzieł dawniej od samego dawcy zapisanych i nowo z jego funduszu zakupionych, które stepem odpowiednim opatrzone liczby 300 dochodzą.

Szczegółowy przegląd przybytków tegorocznych zacznijmy od postrzeżenia, że:

Inwentarz ksiąg doszedł liczby	47,523
„ rękopisów „	1,341
„ autografów „	2,160
„ dyplomatów „	165
„ obrazów „	345
„ rycin „	5,193
„ rzeczy muzealnych liczby	338
„ Prób druku liczby	763

I. Co do **ksiąg**, udało nam się odzyskać kilkanaście dzieł nawet ważniejszych, co dawniej wypożyczone, i po części zagranicą będące, mieliśmy prawie za stracone. — Przybyło nowych

a) przykupnem dzieł: 128, w 162 tomach i 52 broszurach,
b) darem „ 236 „ 292 „ „ 82 „
c) zamianą „ 12 „ 10 „ „ 2 „

Ogółem dzieł . . . 376, w 464 tomach i 136 broszurach.

Co do darów, nikt nas wspianiej nie uraczył nad p. Stanisława Straszewskiego z Boguchwały, wrzeszowskiem, od którego otrzymaliśmy dzieł niepośledniej wartości 149 w 212 tomach i 21 zeszytach.

Prócz tego uzupełniono 14 dzieł dawniejszych przez kupno, niestających 6 tomów i 32 broszur i odebranych darem 12 tomów i 4 broszury.

Zastąpiono 6 dzieł defektowych kupując 6 tomów kompletniejszych, niemniej darowanemi 2 takimi tomami.

Dubletów, które służą we wszystkich Zbiorach do korzystających zamian, przybyło darem dzieł 7 w tyluż tomach.

Do ważniejszych tegorocznych przybytków należą:

- 1) Żywoty śś. Piotra Skargi w Krakowie u Piotrkowczyka 1601, folio.
- 2) Kazania o 7 sakramentach tegoż, tamże 1609, folio.
- 3) Sebastjana Klonowicza: „Worek Judaszów“, Kraków 1607, 4to.
- 4) Mieczyskiego Sebastjana: „Zwierciadło korony polskiej“, bez m. dr. i roku, 4to.
- 5) *Ordinatio bonorum haereditariorum domui Zamoscianae comessa. Lublini 1747. fol.*
- 6) Mikołaja Kopernika: „O obrotach ciał niebieskich, ksiąg 6 fol. w Warszawie 1854“, wydanie przepyszne.
- 7) Wielce kosztowne i ważne: „Acta Sanctorum“, dalszy ciąg sławnej pracy Bollandystów, w Rruxelli od 1845 — 1852 ogłoszony, tomów fol. 5.
- 8) *Vincentius Bellovacensis: „Speculum historiale“* bez m. dr. i roku, inkunabuł do najrzadszych należący, fol.
- 9) Wydany przez Buxtorfa w Bazilei 1660 4to „*Libec Cosri*“ gdzie najdawniejsza wzmianka o Polsce.
- 10) *Geschichte des Seefahrers Martin Behaim. Nürnberg. 1853.* ze wstępem Alek. Humboldta i wizerunkiem globusu Behajmowego z r. 1492, wydanie wielce ozdobne i kosztowne.

II. W **próbach druku** dosyłanych nam od wszystkich tutejszo-krajowych drukarni przybyło dzieł 35 w 38 tomach, a broszur, rycin, kart, nót muzycznych i tym podobnych artystycznych i drukarskich wyrobów razem sztuk 503, które osobnym objęte są spisem.

III. **Rękopismów** przybyło kupnem 3, z darów 10, między którymi z prawdziwą chlubą wspominamy pisma Lindego od zanej jego rodziny ofiarowane a obejmujące w 4 tekach in folio przeszło 600 arkuszy tekstu słownika porównawczego sławiańskiego już do druku przygotowanego, potem w 17 pudełkach różne surowe materiały. Dalszym wielce szanownym nabytkiem są dwa własnoręczne rękopisma głośnego w dziejach naszego piśmiennictwa i kościoła biskupa Woronicza.

IV. Jeden **dokument** i dwa **autografy**, to jest: list hetmana Jabłonowskiego z r. 1700 i ordynanc jego wojskowy z r. 1699, powiększyły odpowiednie naukowe oddziały.

V. **Akwarel i rysunków** darowano nam 6 a kupiliśmy parę. Z tych 3 pędzla utalentowanego naszego Tepy, są owocem studiów jego na wschodzie.

VI. Między 45 nowemi **rycinami** po największej części gotówką nabytymi, zaszczytne zajmują miejsce: wizerunki chromolitografii Fajansa w Warszawie, dalszy ciąg **wzorów sztuki średniowiecznej w Polsce** wychodzących tamże staraniem gorliwych opiekunów sztuki pp. Aleksandra Przedzieckiego i Edwarda Rastawieckiego, rysunki Lelewela ogłoszone w Poznaniu pod tytułem: **Album rytownika polskiego**, tudzież bardzo ciekawy miedzioryt, dar ks. Sadoka Barącz, gdzie na wielkiej tablicy są widoki wszystkich klasztorów bernardyńskich na Rusi, ponajwiększej części, jak wiadomo, w XV. wieku powstałych. Nienależy przemilećć nakoniec 18 fotografii różnych okolic Egiptu i Nubii, od p. Tysiewicza nabytych, które z mikroskopieczną dokładnością przedstawiają każdy szczegół tamecznych widoków ruin i biogrólów.

VII. Co do **plodów pędzla na płótnie**, zbogacił nas najprzód śp. Kajetan Zmigrodzki, prałat archikatedry lwowskiej, zapisem 7 obrazów z historii świętej, zbogacił i pan Jan Towarnicki szacownym portretem Jana Sobieskiego. — Zaczny ten obywatel, któremu winniśmy kilka innych także nabytków w ni-

niejszym roku, wynurzył nam oraz chęć zyczliwą przysłużenia się Zakładowi i w przyszłości, czem do większej jeszcze krajowej wdzięczności niezaprzeczone nabędzie prawa. Wszystkich obrazów przybyło 13, bo do 10 darowanych, 3 kupiliśmy sami.

VIII. Niepośledni, a tak ważny do badań historycznych i jeograficznych, szereg atlasów i map Zakładowych wzrósł w tych czasach niepospolicie przez kupno 2 atlasów o 22 mapach i 6ciu map o 129 arkuszach, a szczytając się oraz słynnym atlasem paryskim Bruégo, w 65 mapach, z legatu śp. Eugeniusza Deszerta, powiększył się ogółem o 9 map w 132 arkuszach o 3 atlasy w 87 mapach.

IX. Zbiór utworów sztuk nadobnych wzmocnił się 4 pięknymi gipsowemi popiersiami pamiętnych ze światła i obywatelskich uczuć mężów z rodziny Załuskich i Przerębskich, miłą ofiarą zasłużonego w niejednym zawodzie potomka ich jw. Józefa hr. Zaluskiego. —

X. Numizmatów nabyliśmy 8, a jeden otrzymaliśmy darem.
XI. Starożytności różnego rodzaju napłynęło darowizną sztuk 2, a przez zamianę za dublety rycin, sztuk 51, przedstawiających godny uwagi zbiór **sfragistyczny**, czyli 50 większych i mniejszych pieczęci na wosku, laku lub opłatku, pochodzących z dawnych dyplomatów: monarchicznych, książęcych, miejskich, klasztornych lub z listów osób historycznych, ponajwiększej części krajowych XVI., XVII. i XVIII. stulecia.

Z szczerem nakoniec zadowoleniem przychodzi nam zdać sprawę z uczęszczania do czytelnicy, w tym roku ponieważ:

w październiku 1854	wydano książki	218	czytającym,
„ listopadzie	„ „ „	632	„
„ grudniu	„ „ „	1,122	„
„ styczniu 1855	„ „ „	767	„
„ lutym	„ „ „	844	„
„ marcu	„ „ „	900	„

S t a t y-
przedsiębiorstw fabrycznych, rękodzielniczych, handlowych
zestawiona według źródła
Wolańskiego
(Ciąg dalszy, obacz

Przedsiębiorstwa	W zachodniej części kraju, a mianowicie																	
	w obwodzie wadowickim		w mieście Krakowie		w obwodzie								razem					
	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	krakowskim		bocheńskim		sąddeckim		farnowskim		jasielskim		rzeszowskim		przedsiębiorców	pomocników
					przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników		
i l o ś ć																		
Przeniesiona . . .	2507	1839	1580	1325	1497	899	1280	616	1764	607	1695	964	1530	647	1723	709	13576	7606
Przekupni szmat . . .	2	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	11	—
„ tałasów (odzieżawet żydowskich)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ towarów bawełnianych, włóknianych i płóciennych	3	—	—	—	3	—	17	16	12	10	—	—	17	27	5	1	57	54
„ towarów drewnianych	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
„ „ sklanych	1	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	—
„ trzody . . .	14	6	—	—	—	—	33	6	—	—	—	—	9	—	2	—	58	12
„ wapna . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
„ wełny . . .	14	13	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	5	—	23	14
„ węgla . . .	—	—	12	20	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	14	22
„ wina . . .	3	1	5	—	1	1	5	2	7	—	25	19	25	10	12	10	83	43
„ wosku . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ wozów, pawozów i kól	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ wstążek i koronek . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
„ zboża . . .	103	1	98	20	32	—	70	—	47	—	115	32	69	2	70	7	604	62
„ zegarów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ żelaza i żelazniwa . . .	2	—	34	—	3	—	3	—	12	1	8	2	9	1	12	1	83	5
„ żywności . . .	62	18	15	—	13	—	4	—	29	2	6	6	21	—	10	—	156	26
Przemysłowców	52	5	8	—	—	—	22	1	17	1	52	31	13	—	18	—	212	38
Przewozów na rzekach . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	4	8	—	—	—	—	6	8
Przyrządarni sukna . . .	1	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	83
Płaszczników . . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Pudełkarzy . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
R.																		
Rękawiczników . . .	3	5	10	27	—	—	3	3	2	1	5	15	4	4	3	8	30	63
Rusznikarzy . . .	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	—	4	4
Rymarzy . . .	18	8	4	19	14	2	4	—	9	3	5	2	17	9	1	—	72	43
Rytowników . . .	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	3	3	1	—	1	—	9	3
Rzemieślników bez bliższego oznaczenia . . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—
Rzeźbiarzy . . .	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	6	—
Rzeźników . . .	275	44	63	38	280	7	369	43	156	40	281	64	179	13	147	42	1750	291
„ żydowskich . . .	2	—	10	—	1	—	6	—	2	—	—	—	17	1	6	—	44	1
S.																		
Sadzarzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siedlarzy . . .	14	20	6	3	—	—	10	8	9	3	11	27	6	14	13	2	69	77
Sitarzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	—	4	—	—	—	7	3
Sklarzy . . .	13	7	19	10	—	—	3	—	5	1	8	5	12	1	10	4	70	28
Slifirzy . . .	2	1	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1
„ kamieni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	2	4
„ korali . . .	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
Slusarzy . . .	30	16	25	50	13	2	38	13	27	12	19	46	24	9	18	16	194	164
Slodarzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Snycerzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spedytorów i paczkarzy . . .	1	31	8	—	1	—	2	—	1	—	5	25	2	2	5	—	25	58
Stawarzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stolarzy . . .	92	63	56	143	24	9	52	41	56	30	64	87	20	29	43	42	407	444
Stołujących . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Straganiarzy . . .	5	—	—	—	1	—	—	—	9	—	—	—	13	—	22	9	50	9
Struniarzy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Studniarzy . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sukienników . . .	114	230	—	—	45	48	4	2	1	—	4	—	—	—	34	2	202	282
Sytników miodu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Przenośna . . .	3337	2391	1987	1656	1935	968	1935	753	2172	714	2339	1340	1994	769	2167	857	17866	9448

w kwietniu 1855	wydano	książki	758	czytającym,
"	maju	"	608	"
"	czerwcu	"	458	"
"	pierwszej połowie lipca	"	604	"
"	drugiej	września	142	"
Ogółem			7,046	czytającym.

Zważywszy: że długie trwanie cholery a ztąd rozprószenie największej części młodzieży, spowodowało zamknięcie czytelników od 20 lipca do 24 września, to jest przez dni 66, odliczwszy dalej na niedziele i święta dni 67, razem dni 133, okaze się, że ilość czytających wynosiła dziennie w przecięciu prze-

szło 30ciu, czyli o trzech więcej dziennie jak w roku ubiegłym.

Zacna i pracowita młodzież nasza rozumie widać: jak niezbędna jest rzecz, przy odczytach naukowych wskazujących głównie drogę do oświaty i pożytecznej krajowej postugi, czerpać jeszcze własną usilnością szczegółowe zasoby w obu kierunkach ze źródeł odpowiednich, jak malarz wypełnia nakreślone mistrzowsko zarysy, światłem i cieniem, właściwemi barwami i szykuje przedmioty w należytym stosunku.

Zywniny nieplonna da Bóg otuchę, że wierne to zwierciadło stanu i postępków Zakładu, doda serca redakcom do zasilenia nas coraz-to nowemi zasobami naukowości i zachęci młodzież do korzystania z tylu już nagromadzonych skarbów, przekonując oraz wszystkich o szczerych chęciach naszych, wywiązania się ile możności z obowiązków włożonych na nas przez śp. Ossolińskiego.

S t y k a

wych i przemysłowych opodatkowanych w r. 1853.

del urzędowych przez
Franc. Ksawerego.
Nr. 34, 35, 40, 41 i 42 Dodat. (XG.)

w obwodzie	w mieście		w obwodzie										razem														
	Lwowie	pomocników	Lwowski	stryjskim	stania- wowski	brzeżań- skim	zioczo- wskim	larnopol- skim	czortkow- skim	kołomyj- skim	przebie- żowski	przebie- żowski	przebie- żowski	przebie- żowski													
1178	698	1374	497	2506	1188	1053	417	2702	3987	947	182	1981	1264	1751	1437	1829	301	2821	1376	1149	890	2591	721	1611	983	23793	13241
2	7	3	23	11	4	1	1	41	2	4	2	19	3	12	14	1	10	7	22	23	94	1	63	16	16	49	
6	10	3	6	3	2	2	5	41	18	3	3	2	4	1	1	3	2	2	6	2	1	63	92	16	16	58	
10	5	1	12	5	14	14	5	18	49	169	14	14	2	9	11	3	3	11	11	10	3	61	1	11	10	51	
29	1	78	110	34	34	34	49	41	49	169	135	1	1	1	1	1	10	20	265	8	2	20	2	2	8	177	109
3	3	3	10	2	2	8	43	219	43	14	31	2	2	11	5	3	3	18	19	8	8	8	2	8	98	37	
8	2	2	18	1	1	5	15	53	15	16	16	47	5	5	4	35	7	17	112	9	20	64	7	7	371	19	
36	3	48	62	4	26	26	53	62	53	16	16	16	47	4	4	112	112	112	112	20	20	64	32	32	550	11	
1	3	3	1	1	3	3	26	41	41	2	2	2	1	9	6	4	2	3	3	14	1	1	1	1	2	27	7
4	4	2	6	6	1	1	6	18	18	2	2	2	2	3	1	104	12	7	48	90	17	143	16	91	12	1331	257
79	8	88	192	4	52	4	62	76	62	6	6	6	4	90	4	104	1	3	190	7	7	26	26	8	8	91	79
6	1	10	18	16	6	1	33	92	11	17	19	6	6	15	10	9	18	16	48	21	19	14	9	8	3	186	218
3	6	2	19	3	2	2	9	19	5	11	11	8	4	9	14	6	6	10	4	4	1	10	8	12	9	1	74
1	1	1	13	31	3	3	23	77	7	13	13	1	1	4	4	4	4	4	1	2	11	27	20	6	4	4	40
26	5	31	68	43	34	34	85	205	39	26	46	21	43	41	41	2	22	103	48	57	39	108	20	54	17	736	513
1	1	5	2	5	28	28	85	205	39	26	46	21	43	41	41	2	22	103	48	57	39	108	20	54	17	736	513
1396	717	1708	547	2968	1353	1329	431	3318	3841	1192	253	2384	1310	2220	1524	2353	396	3659	1609	1928	979	3567	856	2192	1098	30214	14883

Pod słusarzami. Pod przekop. naczynia.

Zestawienie produkcji zacieru w sierpniu z lipcem r. 1855.

O b w ó d:		Brody	Brzeżany	Czerni- wce	Kołomyja	Lwów	Przemysł	Sambor	Sanok	Stanisła- wów	Stryj	Tarnopol	Zółkiew	Miasto Lwów
W przecięciu zacierala każda gorzelnia wiader	w lipcu	2790	560	1388	358	—	—	—	—	396	949	3549	—	—
	w sierpniu	450	848	1017	193	—	308	—	2697	156	2302	2286	—	—
W porównaniu z lipcem	w więcej	—	1985	—	—	—	308	—	2697	—	7710	—	—	—
	w mniej	2340	—	15121	5966	—	—	—	—	8167	—	7540	—	—
Zacierano w sierpniu	w więcej	—	2	—	16	—	1	—	1	—	1	1	—	—
	w mniej	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

W całym okręgu administracyjnym było o 16 gorzelnii więcej; jedna gorzelnia pędziła w sierpniu 490, w lipcu zaś 745 wiader. Ogólna produkcja była mniejsza o 26,235 wiader zacieru niż w lipcu.

Zestawienie produkcji piwa w sierpniu z lipcem 1855. r.

O b w ó d:		Bochnia	Brzeżany	Czerni- wce	Kołomyja	Lwów	Przemysł	Sambor	Sanok	Stanisła- wów	Stryj	Tarnopol	Zółkiew	Miasto Lwów
W przecięciu produkował każdy browar wiader	w lipcu	263	106	273	176	308	120	164	44	211	227	173	73	191
	w sierpniu	108	86	154	46	289	97	154	31	136	178	132	70	245
W porównaniu z lipcem, warzo- no w sierpniu	w więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240
	w mniej	514	971	2604	1176	403	363	376	241	1312	1020	2063	240	—
Było w sierpniu browarów	w więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w mniej	5	1	3	3	1	—	2	4	3	3	10	3	1

W całym okręgu było w sierpniu o 38 browarów mniej; jeden browar produkował 132, w lipcu zaś 160 wiader. Ogólna produkcja była w sierpniu mniejsza o 11,043 wiader piwa niż w lipcu.

Jazłowiec. R. 1766.

Król Stanisław August Poniatowski potwierdza nadane miastu od ojca i brata jego prawo względem posiadłości i powinności.

(Dokończenie. Obacz Nr. 42 Dodatku tygodniowego.)

Co się zaś tycze domów szynkowych, iakoto szynkowego z folwarkiem na rok od kotła, według postanowienia w kontrakcie arendarskim terażniejszego, ktokolwiek tylko mieć będzie, aby płacił do skarbu mego złotych dwadzieścia, ktoby zaś nie miał żadnego kotła, a szynkował wódkę, równie dać powinien złotych dwa dziesięcia. Czopowego od wysycenia miodu konwi tułyszey złoty ieden, od wczu piwa po kłodzie iedeny, i jeżeli na Pańskim kotle warzyć będzie, złoty ieden, groszy dziesięć, i jeżeli na swoim groszy dwadzieścia cztery, z domu szynkowego bez folwarku złotych sześć, z domu mieszkalnego rzemieślniczego albo kupieckiego złotych cztery, z domu ani szynkowego ani rzemieślniczego złotych trzy, od kołomyjki każdego złoty ieden; od sklepów chrześcijańskich, ormiańskich y żydowskich, w których handle prowadzić będą, iako też od kramnic y klietek uboższych, według dawnych zwyczajów płacić powinni, na dzień świętego Marcina według kalendarza rzymskiego. Rzemieślnicy według praw swoich cechowych zamkową powinność odbywać mają. Na expensa zaś mieyskie, iakoto zapłatę pańchołkowi, sługom y innym mieyskim, y rozne potrzeby miasta, te się rostawaia prowentu. A nayprzod kto będzie osiadał w mieście, pociniem na Urzędzie położyć złoty ieden, komornik na mieszkaniu przychodzący groszy sześć, także który z miasta wychodzić będzie, przedawczy kamienicę albo dom, złoty ieden, komornik wychodzący groszy sześć. Od przyjeżdżającego z kramem znacznym na iarmark z suknamy lub materjami, od wozu po groszy trzy, od kramikow matych po groszy dwa, od garkow, małsow z solą, wclną et caetera⁷⁾, od każdego wozu po groszy trzy; od przekupek, które chleb ryby, śledzie, frukta, iarszynny przedaja, proporcjonalna zapłata iako y od kramow wyżej wyrażona, do Urzędu mieyskiego należeć ma, niemnicy od łasni mieyskiej, i pogłowne do skarbu koronnego od samych tylko należą żydow, praevia quietatione⁸⁾ Pana Exaktora. Podymnego część iedną Katolicy proportionate⁹⁾ a druga Kahal żydowski płacić powinien; Pod czas zaś zamieszania iakiego in regno, ma uczynić pomiarkowanie Zwierzchność zamkowa, od kogo więcej będzie należało. Stróża do nocny tak miasto iako y kahal dla ostrożności od ognia y obwoływania godzinny, gdy wybić będzie zegar, aby miasto, przykazując. Do poprawienia muru koło miasta, bram iakoteż szarwarkow, grobel, młynow y naprawienia drogi w mieście

Feria secunda post festum Sanctorum Trium Regum proxima videlicet die octava mensis Jan ary a(nu)o Domini 1781 privilegim praesens confirmationis iurium oppido Jazłowiec servientium ad acta castrensia Leopoldensia per oblatam porrectum susceptum et ingrossatum est.

A pod koniec spis urzędników miejskich:

Piotr Ciecierski Woyt. Jan Groszman, Burmistrz. Grzegorz Romanowski, Burmistrz. Stefan Podchorecki, Ławnik. Daniel Skobulski, Ławnik. Michał Rużycki, Pisarz.

Z mojego zbioru według ekstraktu grodzkiego, z pierwotnym porównanego przywilejem.

We Lwowie dnia 3go października 1855 r.

Wolański Fr.

7) I tym podobnie. — 8) Za poprzednim kwitem. — 9) Słotunkowo. — 10) Nadwyż. — 11) Dano.

wraz z kahalem żydowskim wychodzić mają. Dziesięcina od pszczoł, to jest dziesięć pięt od każdego na skarb iść ma. Od Wójta zaś, który jeżeli nie będzie miał więcej nad pri dwadzieścia, nie ma dawać. Coby się zaś in super¹⁰⁾ pokazało, od tego brać należy. Wszelkie przy tym przed każdym domem zaleca się ochędostwo. — Które prawo postanowimy we wszystkich z successorami memi zachować chcę, y podpisem ręki moicy one stwierdzając, pieczęć zwykłą przycisnąć rozkazalem. Datum¹¹⁾ w zamku Jazłowieckim dnia dziesiątego miesiąca Wrzesnia, roku Pańskiego Tysiączonego Stedemsetnego Piędziesiątego Trzeciego. Stanisław Ciołek Poniatowski kasztelan krakowski. Kazimierz Poniatowski Podkomorzy koronny. Mieysce pieczęci wiszącej w puszcze cynowej.

My zatem Stanisław August Król, iako Pan dziedziczny miasta Naszego Jazłowca do pomienioney suppliki łaskawie się skłoniwszy, przerzeczone prawo, ustawy y postanowienia w nim wyrażone, we wszystkich punktach, kondyciach, artykułach, powinnościach do zamku Naszego dziedzicznego należących, powaga Naszą królewską, a raczy moca prawa Naszego dziedzicznego stwierdzić, approbować, umocnić, y wszystkich obywatelow tegoż miasta Naszego dziedzicznego Jazłowca, według przepisu onego zachować umyśliłiśmy, iakoż zachowujemy, stwierdzamy, approbujemy y smacniamy niniejszym przywilejem Naszym; mieć chcę y rozkazując, aby we wszystkim należycie był obserwowany y w swojej mocy y stałości był zachowany wiecznymi czasy. Na co dla lepszej wiary ręką Naszą podpisawszy, pieczęć pokojową przycisnąć rozkazaliśmy. — Dan w Warszawie dnia X. miesiąca Maiu roku Pańskiego MDCCLXVI¹²⁾ Panowania Naszego roku II¹³⁾.

Następuje podpis króla:

Stanisław August Król.

Pod nim na środku pieczęć pokojowa wyciśnięta na przylepcie papierowej, a obok na lewo treść aktu w następującym przypisku.

Potwierdzenie prawa miastu Jazłowcowi w woiewodstwie Podolskim leżącemu, J(ego) K(rólewskiej) M(óści) dziedzicznemu słuszącego.

Poniżej niej zaś podpis:

Jacek Ogrodzki Pisarz Wielki koronny Regent Kancellaryi Pokojowej J(ego) kr(ólewskiej) Mo(ści) mp.

A pod tym zapisek grodzki:

W poniedziałek po uroczystości Trzech Króli, mianowicie dnia ósmego miesiąca stycznia roku Pańskiego 1781, przywilej niniejszy, prawa miasteczku Jazłowiec służące potwierdzający, od Urzędu grodu lwowskiego w skutek podania przyjęty i do ksiąg wpisany został.